UCHWAŁA NR XXVII/174/26
RADY MIASTA HELU

z dnia 28 października 2026 r.

w sprawie przyjęcia „Gminnego Programu przeciwdziałania przemocy domowej i ochrony osób doznających przemocy domowej w Gminie Miejskiej Hel na lata 2027–2031”.

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r., o samorządzie gminnym (t.j. Dz. U. z 2026r. poz. 662, 912) w związku z art. 6 ust.2 pkt 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r., o przeciwdziałaniu przemocy domowej (t.j. Dz.U. z 2024 r. poz.1673, z 2026r. poz. 160)

Rada Miasta Helu uchwala, co następuje:

§ 1. Przyjmuje się „Gminny Program przeciwdziałania przemocy domowej i ochrony osób doznających przemocy domowej w Gminie Miejskiej Hel na lata 2027-2031” stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się burmistrzowi Helu.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 2027 r.

Przewodniczący rady

Marek Chroń

Załącznik do Uchwały nr XXVII/174/26
Rady Miasta Helu
z dnia 28 października 2026 r.

Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej dla Gminy Miejskiej Hel na lata 2027-2031

Spis treści

Rozdział I. Uwarunkowania prawne 3
1.1. Podstawa prawna 3
Rozdział II. Charakterystyka zjawiska przemocy 6
2.1. Teoretyczne podstawy przemocy domowej 6
2.2. Cykle przemocy 7
Rozdział III. Charakterystyka demograficzna Gminy Miejskiej Hel 9
3.1. Dane demograficzne 9
3.2. Wybrane uwarunkowania demograficzne i społeczne 10
Rozdział IV. Analiza przemocy domowej w świetle źródeł zastanych w Gminie Miejskiej Hel 12
4.1. Organizacja systemu przeciwdziałania przemocy domowej 12
4.2. Procedura „Niebieskie Karty” 13
4.3. Skala zjawiska przemocy domowej 14
4.4. Pomoc udzielana osobom doznającym przemocy 15
4.5. Działalność Zespołu Interdyscyplinarnego 15
4.6. Wnioski z diagnozy danych zastanych 16
Rozdział V. Zjawisko przemocy domowej w świetle badań – 2026 18
5.1. Wnioski z badań ankietowych wśród mieszkańców 18
5.2. Podsumowanie badań w obszarze przemocy – mieszkańcy 19
5.3. Podsumowanie badań w obszarze przemoc – uczniowie 23
5.4. Wnioski ogólne 26
Rozdział VI. Analiza SWOT 29
Rozdział VII. Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej dla Gminy Miejskiej Hel na lata 2027–2031 33
7.1. Adresaci Programu 33
7.2. Realizatorzy Programu 33
7.3. Cele i zadania Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej – Harmonogram 34
7.4. Zakładane rezultaty 44
7.5. Źródła finansowania 46
7.6. Monitorowanie i sprawozdawczość realizacji Programu 46

Rozdział I.
Uwarunkowania prawne

1.1. Podstawa prawna

Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej w art. 6 ust. 2 pkt 1 nakłada na samorząd obowiązek opracowania i realizacji programu przeciwdziałania przemocy domowej i ochrony osób doznających przemocy domowej.

Przez **przemoc domową** rozumie się w art. 2 ust. 1 pkt 1 ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej: „jednorazowe albo powtarzające się umyślne działanie lub zaniechanie, wykorzystujące przewagę fizyczną, psychiczną lub ekonomiczną, naruszające prawa lub dobra osobiste osoby doznającej przemocy domowej, w szczególności:

- narażające tę osobę na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia lub mienia,
- naruszające jej godność, nietykalność cielesną lub wolność, w tym seksualną,
- powodujące szkody na jej zdrowiu fizycznym lub psychicznym, wywołujące u tej osoby cierpienie lub krzywdę,
- ograniczające lub pozbawiające tę osobę dostępu do środków finansowych lub możliwości podjęcia pracy lub uzyskania samodzielności finansowej,
- istotnie naruszające prywatność tej osoby lub wzbudzające u niej poczucie zagrożenia, poniżenia lub udręczenia, w tym podejmowane za pomocą środków komunikacji elektronicznej”;

Natomiast **osoba doznająca przemocy domowej** (art. 2 ust. 1 pkt 2 ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej) to:

- małżonek, także w przypadku, gdy małżeństwo ustało lub zostało unieważnione oraz jego wstępni, zstępni, rodzeństwo i ich małżonkowie,
- wstępni i zstępni oraz ich małżonkowie,
- rodzeństwo oraz ich wstępni, zstępni i ich małżonkowie,
- osoby pozostające w stosunku przysposobienia i jej małżonek oraz ich wstępni, zstępni, rodzeństwo i ich małżonkowie,
- osoby pozostające obecnie lub w przeszłości we wspólnym pożyciu oraz jej wstępni, zstępni, rodzeństwo i ich małżonkowie,

- osoby wspólnie zamieszkujące i gospodarujące oraz ich wstępni, zstępni, rodzeństwo i ich małżonkowie,
- osoby pozostające obecnie lub w przeszłości w trwałej relacji uczuciowej lub fizycznej niezależnie od wspólnego zamieszkiwania i gospodarowania,
- małoletni

– wobec których jest stosowana przemoc domowa

Przez **osobę doznającą przemocy domowej** należy także rozumieć małoletniego będącego świadkiem przemocy domowej wobec osób, o których mowa wyżej (art. 2 ust. 1 pkt 2 ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej).

Osoba stosująca przemoc domową (art. 2 ust. 1 pkt 3 ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej) to osoba pełnoletnia, która dopuszcza się przemocy domowej wobec ww. osób doznających przemocy.

Świadek przemocy domowej (art. 2 ust. 1 pkt 4 ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej) – należy przez to rozumieć osobę, która posiada wiedzę na temat stosowania przemocy domowej lub widziała akt przemocy domowej.

Program będzie realizowany w oparciu o następujące akty prawne:

- Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 roku (Dz.U. z 1997 r. Nr 78 poz. 483 ze zm.);
- Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej (t.j. Dz.U. z 2024 r. poz.1673, z 2026 r. poz.160);
- Ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (t.j. Dz.U. z 2026 r., poz.639);
- Ustawa z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (t.j. Dz.U. z 2026 poz. 980);
- Ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (t.j. Dz.U. z 2023 r., poz. 2151);
- Ustawa z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz.U. z 2025 r., poz. 1153);
- Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz.U. z 2023 r., poz. 1939 ze zm.);
- Ustawa z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (Dz.U. z 2025 r., poz. 1338);
- Ustawa z dnia 6 kwietnia 1990 r. o Policji (t.j. Dz.U. z 2025 r., poz. 636);
- Ustawa z dnia 25 lutego 1964 r. Kodeks rodzinny i opiekuńczy (t.j. Dz.U. z 2026 r., poz. 236);

- Ustawa z dnia 6 czerwca 1997 r. Kodeks Karny (t.j. Dz.U. z 2025 r., poz. 383);
- Ustawa z dnia 6 czerwca 1997 r. Kodeks postępowania karnego (t.j. Dz.U. z 2026 r., poz. 490);
- Ustawa z dnia 23 kwietnia 1964 r. Kodeks cywilny (t.j. Dz.U. 2026 r. poz. 795);
- Ustawa z dnia 17 listopada 1964 Kodeks postepowania cywilnego (t.j. Dz.U. z 2026 r., poz.468);
- Ustawa z dnia 13 maja 2016 r. o przeciwdziałaniu zagrożeniom przestępczością na tle seksualnym i ochronie małoletnich (Dz.U. z 2024 r., poz. 1802 ze zm.);
- Uchwała nr 205 Rady Ministrów z dnia 9 listopada 2023 r. w sprawie ustanowienia Rządowego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej na lata 2024-2030 (M.P. z 2023 r., poz. 1232 ze zm.);
- Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 6 września 2023 r. w sprawie procedury „Niebieskie Karty" oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta" (Dz.U. 2023 r. poz. 1870).

Rozdział II.

Charakterystyka zjawiska przemocy

2.1. Teoretyczne podstawy przemocy domowej

W literaturze przedmiotu wyróżnia się kilka rodzajów przemocy:

- **Przemoc fizyczna** – to forma agresji łącząca się naruszeniem granic ciała. Jej celem jest zadanie osobie doznającej przemocy bólu fizycznego, uszkodzenie jej ciała, pogorszenie jej zdrowia lub pozbawienie ją życia. Przejawia się poprzez: szarpanie, kopanie, popychanie, obezwładnianie, duszenie, odpychanie, przytrzymywanie, policzkowanie, szczypanie, bicie otwartą ręką, pięściami, różnymi przedmiotami, przypalanie papierosem, topienie, polewanie substancjami żrącymi, użycie broni, pozostawienie w niebezpiecznym miejscu, nieudzielenie niezbędnej pomocy, itp.
- **Przemoc psychiczna** – to zachowanie, którego celem jest umniejszanie poczucia własnej wartości, wzbudzanie w osobie doznającej przemocy strachu. Ta forma przemocy powoduje poważne szkody psychologiczne. Przejawia się poprzez: wyśmiewanie opinii, poglądów, przekonań, religii, pochodzenia, narzucanie swojego zdania, poglądów, stałe ocenianie, krytykę, wmawianie choroby psychicznej, izolowanie, kontrolowanie, ograniczanie kontaktów z innymi ludźmi, wymuszanie posłuszeństwa i podporządkowania, ograniczanie snu, pożywienia i schronienia, wyzywanie, używanie wulgarnych epitetów, poniżanie, upokarzanie, zawstydzanie, stosowanie gróźb, szantażowanie, itp.
- **Przemoc seksualna** – to zmuszanie osoby do aktywności seksualnej wbrew jej woli, a także kontynuowaniu aktywności seksualnej, gdy ta osoba nie jest w pełni świadoma, bez pytania jej o zgodę lub gdy na skutek zaistniałych warunków obawia się odmówić. Przejawia się poprzez: gwałt, wymuszanie pożycia seksualnego, nieakceptowanych pieszczot i praktyk seksualnych, zmuszanie do seksu z osobami trzecimi, sadyzm w pożyciu, wyśmiewanie wyglądu, ciała i krytykę zachowań seksualnych, itp.[1]
- **Przemoc ekonomiczna** – to celowe niszczenie czyjejś własności, pozbawianie środków lub stwarzaniem warunków, w których nie są zaspokajane niezbędne dla przeżycia potrzeby. Przejawia się poprzez: okradanie, zabieranie pieniędzy, niełożenie na utrzymanie, uniemożliwianie podjęcia pracy zarobkowej, niezaspokajanie podstawowych, materialnych potrzeb rodziny, szantażowanie, zaciąganie długów

[1] https://www.niebieskalinia.info/index.php/przemoc-w-rodzinie/8-rodzaj-przemocy

i kredytów bez zgody współmałżonka, zmuszanie do pożyczek, uniemożliwianie korzystania z pomieszczeń niezbędnych do zaspokajania potrzeb (kuchnia, łazienka) itp.

- **Zaniedbanie** – to ciągłe niezaspokajanie podstawowych potrzeb fizycznych i emocjonalnych. Tej formy przemocy najczęściej doświadczają dzieci. Przejawia się poprzez: niedawanie (dziecku) środków na utrzymanie, pozbawianie jedzenia, ubrania, schronienia, brak pomocy w chorobie, nieudzielenie pomocy, uniemożliwianie dostępu do miejsc zaspokojenia podstawowych potrzeb: mieszkania, kuchni, łazienki, łóżka[2].
- **Cyberprzemoc** – to przemoc z użyciem urządzeń elektronicznych, najczęściej telefonu bądź komputera. Przejawia się poprzez: agresję słowną, np. wyzywanie na czatach internetowych, umieszczanie komentarzy na forum internetowym w celu ośmieszenia, sprawienia przykrości lub wystraszenia innej osoby; upublicznianie upokarzających, przerobionych zdjęć i filmów, zamieszczanie przykrych komentarzy na profilach innych osób w portalach społecznościowych, włamanie na konto i podszywanie się pod kogoś w celu zamieszczania w jego imieniu obraźliwych postów i zdjęć na profilach innych użytkowników, szantażowanie, ujawnianie sekretów, wykluczanie z grona „znajomych" w Internecie, celowe ignorowanie czyjejś działalności w sieci[3].

2.2. Cykle przemocy

Przemoc domowa rzadko jest incydentem jednorazowym, zazwyczaj ma ona charakter długotrwały i cykliczny. Można wyszczególnić powtarzające się fazy, które razem tworzą pewnego rodzaju cykle przemocy. Znajomość faz pozwala lepiej zrozumieć charakter i specyfikę problemu. Możemy wyróżnić trzy fazy powtarzającego się cyklu. Są to:

- **Faza narastania napięcia** – jest to pierwsza faza, w której dochodzi do stopniowego wzrostu napięcia, w której osoba stosująca przemoc jest stale napięta i poirytowana, zaś osoba doznająca przemocy obarcza siebie winą i stara się za wszelką cenę uniknąć kolejnej awantury;
- **Faza ostrej przemocy** – jest to druga faza, w której napięcie prowadzi do wybuchu gniewu i rozładowania agresji. Partner staje się gwałtowny, wpada w szał, jakiś drobiazg wywołuje awanturę. Osoba doświadczająca przemocy może doznać obrażeń zagrażających jej zdrowiu i życiu. Najczęściej to w tej fazie, osoby doznające przemocy wzywają policję, szukają pomocy;

[2] https://www.niebieskalinia.info/index.php/przemoc-w-rodzinie/8-rodzaj-przemocy
[3] A. Borkowska, *Cyberprzemoc. Włącz blokadę na nękanie*, NASK Akademia, s. 8.

- **Faza miodowego miesiąca** – jest to trzecia faza, w której osoba stosująca przemoc wyraża skruchę, składa obietnice, obiecuje poprawę. „Sprawca” jest czuły, troskliwy, zapewnia o swojej miłości. Przeprosinom często towarzyszą łzy i prezenty. W tej sytuacji osoba doznająca przemocy często czuje się odpowiedzialna za to, co się stało i postanawia dać osobie stosującej przemoc „drugą szansę”. Faza miodowego miesiąca zatrzymuje osobę doznającą przemocy domowej w sytuacji przemocy, bo łatwo pod jej wpływem zapomnieć o koszmarze pozostałych dwóch faz. Niestety faza miodowego miesiąca nie trwa długo. Po jakimś czasie napięcie znowu narasta i cały cykl przemocy się powtarza. Z biegiem czasu przemoc staje się coraz gwałtowniejsza, dotkliwsza. Cykliczność przemocy sprawia, że osobom doświadczającym przemocy trudno jest podjąć działania mające na celu zatrzymanie przemocy.

Rozdział III.

Charakterystyka demograficzna Gminy Miejskiej Hel

3.1. Dane demograficzne

Sytuacja demograficzna Gminy Miejskiej Hel stanowi istotny element diagnozy lokalnej, ponieważ liczba i struktura mieszkańców wpływają na zapotrzebowanie na usługi społeczne, działania profilaktyczne oraz organizację systemu wsparcia mieszkańców. Analiza danych z ostatnich lat wskazuje na utrzymującą się tendencję spadku liczby ludności oraz niekorzystne zmiany w strukturze wieku mieszkańców.

Tabela 1 Liczba mieszkańców Gminy Miejskiej Hel w latach 2023–2025

Rok	Liczba mieszkańców	Zmiana względem roku poprzedniego
2023	2 765	—
2024	2 684	-2,93%
2025	2 674	-0,37%

Źródło: Urząd Miasta Helu – Raport o stanie Gminy Miejskiej Hel w 2023 roku; Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Miejskiej Hel na lata 2026–2030 – dane USC; Raport o stanie Gminy Miejskiej Hel w 2025 roku.

W 2023 r. Gmina Miejska Hel liczyła 2 765 mieszkańców. W 2024 r. liczba ludności zmniejszyła się do 2 684 osób, natomiast na koniec 2025 r. wynosiła 2 674 osoby. Oznacza to, że w latach 2023–2025 liczba mieszkańców zmniejszyła się łącznie o 91 osób, tj. o około 3,3%. Największy spadek odnotowano pomiędzy 2023 a 2024 r.

W 2025 r. spadek liczby ludności wyniósł 0,37% w stosunku do roku poprzedniego. Na zmianę liczby mieszkańców wpływały zarówno procesy naturalne, jak i migracje. W 2025 r. na pobyt stały zameldowały się 124 osoby, natomiast 132 osoby dokonały wymeldowania. Jednocześnie odnotowano 12 urodzeń i 48 zgonów. Oznacza to, że liczba zgonów była czterokrotnie wyższa od liczby urodzeń.

Tabela 2 Struktura ludności Gminy Miejskiej Hel według płci

Rok	Liczba mieszkańców	Kobiety	Mężczyźni
2023 r.	2 765	1 411	1 354
2024 r.	2 684	1 379	1 305

Źródło: Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Miejskiej Hel na lata 2026–2030, na podstawie danych USC.

W strukturze ludności Helu w latach 2023–2024 nieznacznie przeważały kobiety. W 2023 r. stanowiły one około 51,0% mieszkańców, a w 2024 r. około 51,4%. Mężczyźni stanowili odpowiednio około 49,0% i 48,6% mieszkańców.

Tabela 3 Struktura mieszkańców Gminy Miejskiej Hel według ekonomicznych grup wieku – 2024 r.

Grupa wieku	Liczba mieszkańców	Udział w populacji
Wiek przedprodukcyjny – do 17 lat	352	13,1%
Wiek produkcyjny	1 592	59,3%
Wiek poprodukcyjny	739	27,5%
Ogółem	2 683*	100,0%

* Suma grup wiekowych wynikająca z zestawienia źródłowego różni się o 1 osobę od ogólnej liczby mieszkańców (2 684).

Źródło: Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Miejskiej Hel na lata 2026–2030, dane USC, stan na 31 grudnia 2024 r.

Struktura wieku mieszkańców wskazuje na wyraźną przewagę osób w wieku produkcyjnym. Jednocześnie znaczną część populacji stanowią osoby w wieku poprodukcyjnym – 739 osób, podczas gdy liczba mieszkańców w wieku przedprodukcyjnym wynosiła 352 osoby.

3.2. Wybrane uwarunkowania demograficzne i społeczne

Na sytuację demograficzną Gminy wpływają nie tylko zmiany liczby mieszkańców, ale również procesy naturalne, migracje oraz sytuacja na lokalnym rynku pracy. W latach 2022–2024 liczba zarejestrowanych bezrobotnych mieszkańców Helu wynosiła odpowiednio 62 osoby w 2022 r., 69 osób w 2023 r. oraz 58 osób w 2024 r. W 2024 r. wśród zarejestrowanych bezrobotnych było 26 kobiet i 32 mężczyzn. Jednocześnie liczba osób zaktywizowanych zawodowo wzrosła z 58 w 2022 r. do 82 w 2024 r.

W 2025 r. problem bezrobocia nadal występował wśród przesłanek korzystania z pomocy społecznej. MOPS wskazał bezrobocie jako jedną z przyczyn udzielania wsparcia, przy czym w 2025 r. pomoc z tego powodu dotyczyła 25 rodzin. (Dane te nie są jednak tożsame z liczbą osób zarejestrowanych jako bezrobotne i nie powinny być bezpośrednio porównywane z danymi PUP).

Szczególne znaczenie dla sytuacji społecznej Gminy ma również ujemny przyrost naturalny. W latach 2022–2024 liczba urodzeń wynosiła odpowiednio 9, 9 i 5, natomiast liczba zgonów 49, 34 i 44. W każdym z analizowanych lat liczba zgonów przewyższała liczbę urodzeń. W 2025 r. odnotowano 12 urodzeń i 48 zgonów, co nadal oznacza ujemny przyrost naturalny.

Tabela 4 Urodzenia i zgony w Gminie Miejskiej Hel w latach 2022–2025

Rok	Liczba urodzeń	Liczba zgonów	Przyrost naturalny
2022 r.	9	49	**-40**
2023 r.	9	34	**-25**
2024 r.	5	44	**-39**
2025 r.	12	48	**-36**

Źródło: Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Miejskiej Hel na lata 2026–2030 – dane USC za lata 2022–2024; Raport o stanie Gminy Miejskiej Hel za 2025 rok – dane za 2025 r.

Rozdział IV.
Analiza przemocy domowej w świetle źródeł zastanych w Gminie Miejskiej Hel

4.1. Organizacja systemu przeciwdziałania przemocy domowej

Przeciwdziałanie przemocy domowej stanowi jeden z istotnych obszarów działań realizowanych w ramach lokalnego systemu pomocy społecznej. Do zadań gminy w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej należy tworzenie gminnego systemu przeciwdziałania przemocy domowej, w tym:

- opracowanie i realizacja gminnego programu przeciwdziałania przemocy domowej oraz ochrony osób doznających przemocy domowej;
- prowadzenie poradnictwa i interwencji w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej, w szczególności poprzez działania edukacyjne służące wzmocnieniu opiekuńczych i wychowawczych kompetencji rodziców w rodzinach zagrożonych przemocą domową;
- zapewnienie osobom dotkniętym przemocą domową miejsc w ośrodkach wsparcia;
- tworzenie zespołów interdyscyplinarnych.

Działania na rzecz osób i rodzin dotkniętych przemocą domową mają charakter **interdyscyplinarny** i opierają się na współpracy służb oraz instytucji, które, wykorzystując swoją wiedzę, doświadczenie, kompetencje i dostępne narzędzia, podejmują wspólne działania na rzecz zapewnienia kompleksowej pomocy.

W Gminie Miejskiej Hel działa **Zespół Interdyscyplinarny**, działający na podstawie przepisów dotyczących przeciwdziałania przemocy domowej. Obsługę organizacyjno-techniczną Zespołu Interdyscyplinarnego w Gminie zapewnia Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Helu. Do jego zadań należy w szczególności:

- opracowanie i realizacja gminnego programu przeciwdziałania przemocy domowej oraz ochrony osób doznających przemocy domowej;
- prowadzenie poradnictwa i interwencji w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej, w szczególności poprzez działania edukacyjne służące wzmocnieniu opiekuńczych i wychowawczych kompetencji rodziców w rodzinach zagrożonych przemocą;
- zapewnienie osobom dotkniętym przemocą domową miejsc w ośrodkach wsparcia;
- tworzenie grup diagnostyczno-pomocowych;
- diagnozowanie problemu przemocy domowej;

- podejmowanie działań w środowisku zagrożonym przemocą domową, mających na celu przeciwdziałanie temu zjawisku;
- inicjowanie interwencji w środowisku dotkniętym przemocą domową;
- rozpowszechnianie informacji o instytucjach, osobach i możliwościach udzielenia pomocy w środowisku lokalnym;
- inicjowanie działań wobec osób stosujących przemoc domową;
- prowadzenie sprawozdawczości w zakresie realizowanych zadań;
- powoływanie grup diagnostyczno-pomocowych;
- dokumentowanie działań Zespołu oraz grup diagnostyczno-pomocowych;
- koordynowanie działań instytucji realizujących procedurę „Niebieskie Karty".

System przeciwdziałania przemocy domowej opiera się na współpracy m.in. **jednostek pomocy społecznej, Policji, placówek oświatowych, podmiotów ochrony zdrowia, komisji rozwiązywania problemów alkoholowych oraz innych instytucji i specjalistów**, w zależności od potrzeb osób i rodzin wymagających wsparcia.

Podstawowym narzędziem podejmowania działań w przypadku uzasadnionego podejrzenia występowania przemocy domowej jest procedura **„Niebieskie Karty"**, służąca rozpoznaniu sytuacji, podjęciu odpowiednich działań pomocowych i ochronnych oraz monitorowaniu sytuacji osób i rodzin dotkniętych przemocą. Istotnym elementem systemu jest również zapewnienie osobom doświadczającym przemocy dostępu do odpowiednich form pomocy, w tym **wsparcia psychologicznego, terapeutycznego, socjalnego, prawnego i informacyjnego**.

4.2. Procedura „Niebieskie Karty"

Jednym z podstawowych wskaźników pozwalających określić skalę zjawiska przemocy domowej jest liczba wszczynanych procedur „Niebieskie Karty". Zgodnie z danymi MOPS przedstawionymi w Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Miejskiej Hel na lata 2026–2030, w latach 2022–2024 liczba zakładanych procedur ulegała zmianom. W 2022 roku wszczęto 10 procedur, w 2023 roku 11, natomiast w 2024 roku 6. Strategia wskazuje, że porównując lata skrajne, liczba zakładanych Niebieskich Kart zmniejszyła się o 40%.

Tabela 5 Liczba założonych procedur „Niebieskie Karty" w latach 2022–2024

	2022 r.	2023 r.	2024 r.
Liczba założonych procedur „Niebieskie Karty"	10	11	6

Źródło: MOPS w Helu; dane za lata 2022–2024 ujęte w Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Miejskiej Hel na lata 2026–2030.

W 2024 roku wszystkie procedury „Niebieskie Karty" zostały wszczęte przez Policję. Nie odnotowano procedur wszczętych przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej, służbę zdrowia, placówki edukacyjne ani inne podmioty.

Tabela 6 Podmioty wszczynające procedurę „Niebieskie Karty" w 2024 roku

Instytucja	2024 r.
Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej	0
Policja	6
Służba Zdrowia	0
Placówki edukacyjne	0
Inne instytucje	0

Źródło: MOPS w Helu; dane za lata 2022–2024 ujęte w Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Miejskiej Hel na lata 2026–2030.

W 2024 roku pracownicy MOPS uczestniczyli w szkoleniu dotyczącym procedury „Niebieskiej Karty".

4.3. Skala zjawiska przemocy domowej

Analizowane dane wskazują, że liczba osób doznających przemocy domowej, którym udzielono pomocy, zmieniała się w latach 2022–2024. W 2022 roku pomoc otrzymało 10 osób, w 2023 roku 11 osób, natomiast w 2024 roku 8 osób. Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Miejskiej Hel wskazuje jednocześnie, że w analizowanym okresie najczęściej osobami doznającymi przemocy były kobiety, przy czym w poszczególnych latach odnotowywano również mężczyzn oraz dzieci.

Tabela 7 Osoby doznające przemocy domowej w latach 2022–2024

	2022 r.	2023 r.	2024 r.
Osoby doznające przemocy – ogółem	10	11	8
Kobiety	8	3	5
Mężczyźni	2	3	0
Dzieci do 18 r.ż.	0	5	3

Źródło: MOPS w Helu; dane za lata 2022–2024 ujęte w Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Miejskiej Hel na lata 2026–2030.

W 2022 roku wśród osób doznających przemocy znalazło się 8 kobiet i 2 mężczyzn. W 2023 roku były to 3 kobiety, 3 mężczyzn oraz 5 dzieci. W 2024 roku pomoc udzielana była 5 kobietom i 3 dzieciom.

Dane dotyczące osób stosujących przemoc wskazują na wyraźną przewagę mężczyzn w tej grupie. W 2022 roku odnotowano 6 osób stosujących przemoc, w 2023 roku 9, a w 2024 roku 6. Kobiety zostały wykazane jako osoby stosujące przemoc jedynie w 2023 roku. Strategia zaznacza również, że w niektórych przypadkach ta sama osoba pojawiała się w więcej niż jednym przypadku.

Tabela 8 Osoby stosujące przemoc domową w latach 2022–2024

	2022 r.	2023 r.	2024 r.
Osoby stosujące przemoc – ogółem	6	9	6
Kobiety	0	2	0
Mężczyźni	6	7	6

Źródło: MOPS w Helu; dane za lata 2022–2024 ujęte w Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Miejskiej Hel na lata 2026–2030.

4.4. Pomoc udzielana osobom doznającym przemocy

Osobom doznającym przemocy domowej udzielana jest pomoc dostosowana do ich indywidualnej sytuacji. Strategia, na podstawie danych MOPS, wskazuje, że w 2024 roku najczęściej udzielaną formą pomocy była pomoc psychologiczna, z której skorzystały 3 osoby. Pomoc materialna została udzielona 2 osobom. Nie odnotowano osób korzystających z pomocy prawnej ani innych form pomocy.

Tabela 9 Rodzaje pomocy udzielonej osobom doznającym przemocy domowej w 2024 roku

Rodzaj pomocy	Liczba osób
Pomoc psychologiczna	3
Pomoc prawna	0
Pomoc materialna, np. zakwaterowanie, żywność	2
Inne formy pomocy	0

Źródło: MOPS w Helu; dane za lata 2022–2024 ujęte w Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Miejskiej Hel na lata 2026–2030.

4.5. Działalność Zespołu Interdyscyplinarnego

Zespół Interdyscyplinarny w Gminie Miejskiej Hel zajmuje się kompleksową pracą z rodzinami, w których występuje przemoc domowa. Do jego zadań należy m.in. podejmowanie interwencji, prowadzenie działań zmierzających do powstrzymania przemocy, monitorowanie sytuacji rodzin oraz organizowanie współpracy służb.

W latach 2022–2024 liczba interwencji Zespołu Interdyscyplinarnego oraz liczba rodzin objętych jego wsparciem kształtowała się na poziomie odpowiednio 10, 11 i 6. W 2023 roku jedna osoba stosująca przemoc została skierowana do programu korekcyjno-edukacyjnego. Liczba spotkań Zespołu wyniosła 4 w 2022 roku, 2 w 2023 roku oraz 6 w 2024 roku.

Tabela 10 Działalność Zespołu Interdyscyplinarnego w latach 2022–2024

Działalność Zespołu Interdyscyplinarnego	**2022 r.**	**2023 r.**	**2024 r.**
Liczba interwencji Zespołu w związku z przemocą domową (procedura „NK”)	10	11	6
Liczba rodzin objętych wsparciem Zespołu z powodu przemocy domowej	10	11	6
Liczba osób stosujących przemoc skierowanych na program korekcyjno-edukacyjny	0	1	0
Liczba spotkań Zespołu Interdyscyplinarnego	4	2	6

Źródło: MOPS w Helu; dane za lata 2022–2024 ujęte w Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Miejskiej Hel na lata 2026–2030.

Działalność Zespołu odbywa się we współpracy ze służbami społecznymi oraz innymi podmiotami zaangażowanymi w przeciwdziałanie przemocy domowej. Jednocześnie istotnym wyzwaniem pozostaje ograniczona dostępność części specjalistycznych usług i placówek, w tym poradni psychologiczno-pedagogicznej, poradni odwykowej oraz ośrodka interwencji kryzysowej. Ograniczona jest również dostępność specjalistów prowadzących terapię indywidualną i grupową dla rodzin, w których występuje przemoc domowa.

4.6. Wnioski z diagnozy danych zastanych

Analiza danych zawartych w Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych oraz sprawozdaniach MOPS wskazuje, że przemoc domowa jest jednym z problemów występujących w lokalnej społeczności i wymaga funkcjonowania systemu działań interwencyjnych, pomocowych oraz profilaktycznych. Wśród osób doznających przemocy występują zarówno osoby dorosłe, jak i dzieci, natomiast wśród osób stosujących przemoc zdecydowanie częściej wskazywani są mężczyźni.

Istotnym elementem systemu jest Zespół Interdyscyplinarny, którego działania obejmują pracę z rodzinami, monitorowanie ich sytuacji, podejmowanie interwencji oraz współpracę przedstawicieli różnych służb. Wykorzystywana jest również procedura „Niebieskie Karty”, która stanowi narzędzie koordynowania działań podejmowanych w związku z podejrzeniem występowania przemocy domowej.

Dane wskazują również na znaczenie pomocy psychologicznej i materialnej dla osób doznających przemocy oraz na wykorzystywanie programów korekcyjno-edukacyjnych wobec osób stosujących przemoc. Jednocześnie jest wskazana potrzeba dostępności specjalistycznego wsparcia dla rodzin dotkniętych przemocą.

W sprawozdaniach MOPS za 2024 i 2025 rok widoczne jest utrzymywanie zadania związanego z obsługą Zespołu Interdyscyplinarnego. Sprawozdanie za 2024 rok potwierdza również udział kadry w szkoleniu dotyczącym procedury „Niebieskiej Karty" oraz pozytywną ocenę kontroli Wojewody Pomorskiego dotyczącej realizacji zadań związanych z przeciwdziałaniem przemocy domowej.

Rozdział V.

Zjawisko przemocy domowej w świetle badań – 2026

5.1. Wnioski z badań ankietowych wśród mieszkańców

Przy opracowaniu Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej dla Gminy Miejskiej Hel wykorzystano wyniki diagnozy lokalnych zagrożeń społecznych przeprowadzonej na terenie Gminy Hel w 2026 roku. Stanowi ona jeden z elementów procesu diagnozowania lokalnych potrzeb i problemów społecznych, obok danych statystycznych oraz informacji pozyskanych od instytucji realizujących zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej.

Dane dotyczące lokalnych zagrożeń społecznych uzyskano w drodze anonimowych badań ankietowych przeprowadzonych wśród:

- dorosłych mieszkańców Gminy Miejskiej Hel,
- uczniów.

W procesie opracowania diagnozy lokalnych zagrożeń społecznych zastosowano metodę badawczą CAWI (Computer-Assisted Web Interview). Metoda ta polega na przeprowadzaniu wspomaganego komputerowo wywiadu z wykorzystaniem formularza internetowego i jest powszechnie stosowana w badaniach społecznych. Badanie zostało zrealizowane z wykorzystaniem programu CORIGO, rekomendowanego przez Ośrodek Rozwoju Edukacji, umożliwiającego sprawne przygotowanie kwestionariusza, automatyczne gromadzenie danych oraz ich wstępne opracowanie.

W badaniu uczestniczyło 120 pełnoletnich mieszkańców Gminy Miejskiej Hel, w tym 75% kobiet i 25% mężczyzn. Ponadto w badaniu udział wzięło 73 uczniów z terenu Gminy Miejskiej Hel.

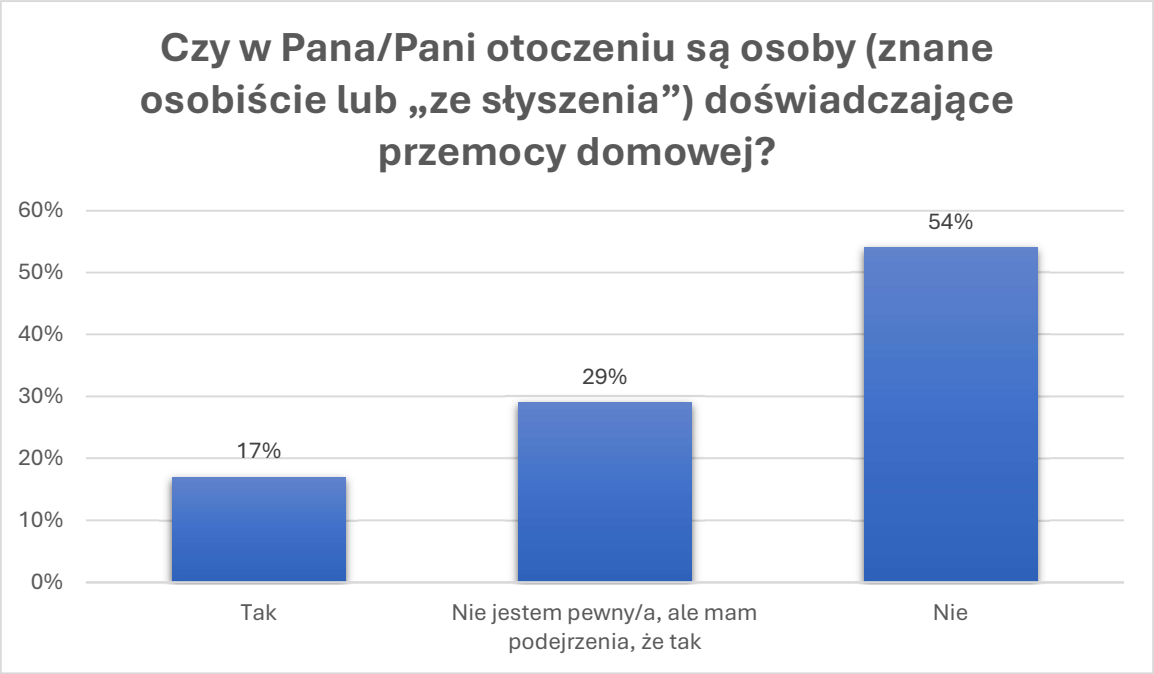
Wyniki przeprowadzonych badań ankietowych stanowią uzupełnienie danych pozyskanych od instytucji działających na terenie gminy i zostały wykorzystane do przedstawienia skali oraz charakteru zjawiska przemocy domowej, a także określenia kierunków działań zaplanowanych w niniejszym Programie.

Wyniki badań ankietowych pozwoliły na poznanie opinii mieszkańców oraz przedstawicieli instytucji, a także doświadczeń dzieci i młodzieży w zakresie zjawiska przemocy domowej. Poniżej zaprezentowano wybrane wyniki odnoszące się do skali problemu, jego postrzegania oraz oceny działań podejmowanych na rzecz przeciwdziałania przemocy domowej na terenie Gminy Miejskiej Hel.

5.2. Podsumowanie badań w obszarze przemocy – mieszkańcy

Wyniki badania przedstawiają opinie mieszkańców dotyczące występowania przemocy domowej, jej form, sposobów reagowania oraz dostępnych możliwości uzyskania pomocy. Poniżej przedstawiono wyniki badania.

- 17% badanych wskazało, że w swoim otoczeniu zna osoby doświadczające przemocy domowej, natomiast 29% nie ma pewności, ale podejrzewa, że takie sytuacje występują.

- Zdaniem 83% respondentów zjawisko przemocy domowej w miejscowości, w której mieszkają, występuje raczej rzadko lub bardzo rzadko. Jednocześnie 17% badanych wskazało, że jest to zjawisko raczej częste.
- W badanej grupie 42% osób zadeklarowało, że doświadczyło przemocy ze strony członka rodziny, przy czym 10% z nich zwróciło się o pomoc.
- Respondenci zostali również poproszeni o wskazanie rodzaju doświadczanej przemocy. Najczęściej wskazywano na przemoc psychiczną (70%), następnie przemoc fizyczną (50%), przemoc ekonomiczną (40%) oraz zaniedbanie (10%).
- Osoby, które potwierdziły doświadczenie przemocy domowej, zostały zapytane o dalszy przebieg tych sytuacji. 50% badanych wskazało, że przemoc domowa wielokrotnie występowała w przeszłości, jednak obecnie już się nie powtarza. Kolejne 50% zadeklarowało, że była to sytuacja jednorazowa, która nie powtórzyła się ponownie.
- W dalszej części badania analizowano przekonania mieszkańców Gminy Miejskiej Hel dotyczące przemocy domowej oraz funkcjonujące w społeczności lokalnej mity i stereotypy. Łącznie 96% badanych zgadza się ze stwierdzeniem, że przyczyną przemocy

domowej jest alkohol. Należy jednak pamiętać, że spożywanie alkoholu może nasilać tendencję do stosowania przemocy, ale nie stanowi jej bezpośredniej przyczyny. Oznacza to, że samo leczenie uzależnienia od alkoholu nie prowadzi automatycznie do zakończenia problemu przemocy domowej. Łącznie 62% badanych ma świadomość, że przemoc może wystąpić w każdej rodzinie. 88% respondentów zgadza się również ze stwierdzeniem, że osobą doznającą przemocy domowej może być zarówno kobieta, jak i mężczyzna. Odpowiedzi „Zdecydowanie nieprawdziwe" i „Raczej nieprawdziwe" wskazują ponadto na korzystny poziom świadomości badanych w odniesieniu do następujących przekonań:- „Przemoc domowa to prywatna sprawa, nikt nie powinien się wtrącać" – 92%;

- „Przemoc jest tylko wtedy, gdy są widoczne ślady na ciele osoby doznającej przemocy" – 100%;
- „Gdyby osoba doznająca przemocy naprawdę cierpiała, odeszłaby od osoby stosującej przemoc" – 83%;
- „Policja nie powinna interweniować w sprawach rodzinnych" – 96%;
- „Nie ma czegoś takiego, jak gwałt w małżeństwie" – 96%.

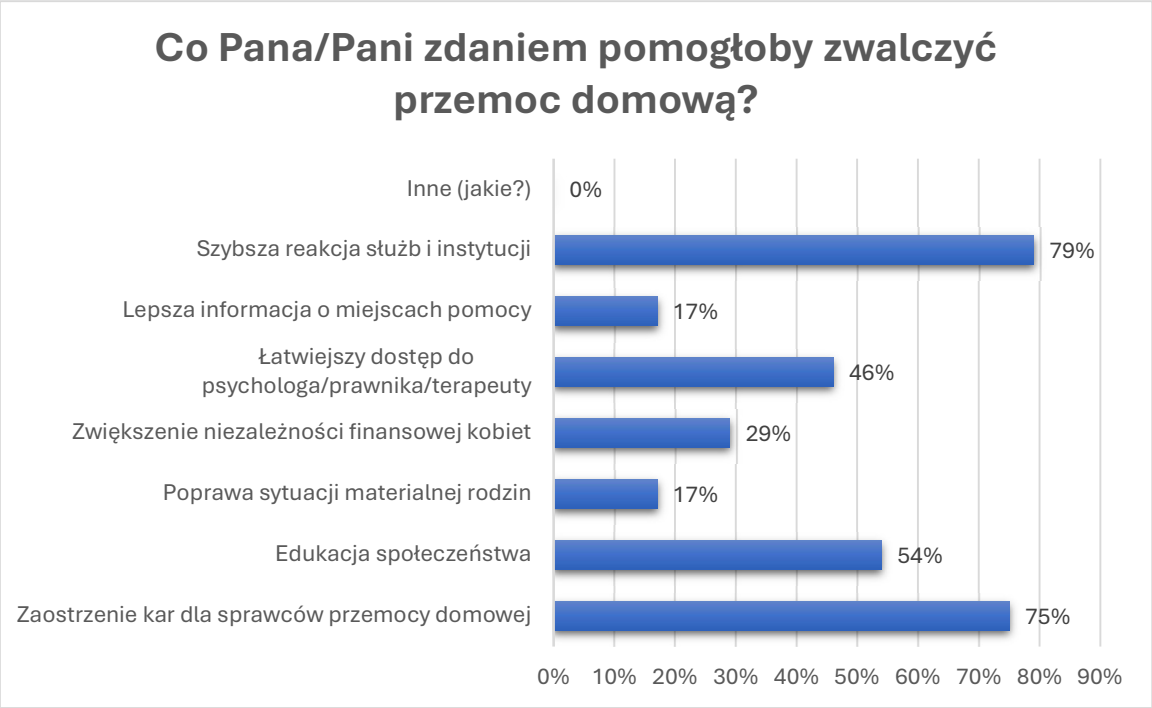
Twierdzenie	*Zdecydowanie prawdziwe*	*Raczej prawdziwe*	*Raczej nieprawdziwe*	*Zdecydowanie nieprawdziwe*
Przyczyną przemocy domowej jest alkohol.	38%	58%	4%	0%
Przemoc zdarza się tylko w rodzinach z marginesu społecznego.	4%	33%	8%	54%
Osobą doznającą przemocy domowej może stać się zarówno kobieta, jak i mężczyzna.	63%	25%	12%	0%
Przemoc domowa to prywatna sprawa, nikt nie powinien się wtrącać.	4%	4%	29%	63%
Przemoc jest tylko wtedy, gdy są widoczne ślady na ciele osoby doznającej przemocy.	0%	0%	8%	92%
Gdyby osoba doznająca przemocy naprawdę cierpiała, odeszłaby od osoby stosującej przemoc.	4%	13%	25%	58%
Nie ma czegoś takiego jak	4%	0%	8%	88%

gwałt w małżeństwie.				
Policja nie powinna interweniować w sprawach rodzinnych.	4%	0%	13%	83%

- Zdaniem mieszkańców Gminy Miejskiej Hel przyczyn agresywnych zachowań wobec członków rodziny należy upatrywać przede wszystkim w nieumiejętności radzenia sobie z problemami (71%) oraz stresie (71%). W dalszej kolejności wskazywano złą sytuację materialną (38%), chorobę psychiczną (38%), odmienne zdanie członków rodziny (29%) oraz brak posłuszeństwa dzieci (29%). 13% respondentów wskazało odpowiedź „inne", nie podając konkretnych przykładów.
- 100% respondentów wskazało, że bardzo często lub czasami dochodzi do długotrwałego postępowania i dochodzenia sądowego, a również 100% uważa, że bardzo często lub czasami zapadają zbyt łagodne wyroki. Ponadto 96% badanych wskazało, że bardzo często lub czasami dochodzi do wycofywania zgłoszenia przez osobę zgłaszającą przemoc.

TWIERDZENIA	***Bardzo często***	***Czasami***	***Raczej rzadko***	***Nigdy***
Niepodejmowanie interwencji przez policję, mimo zgłoszenia	33%	29%	38%	0%
Wycofanie zgłoszenia przez osobę zgłaszającą	58%	38%	4%	0%
Umarzanie sprawy przez prokuraturę	25%	54%	21%	0%
Złe warunki i procedury przesłuchiwania poszkodowanych	54%	33%	13%	0%
Orzekanie zbyt łagodnych wyroków	71%	29%	0%	0%
Długotrwałe dochodzenie i postępowanie sądowe	75%	25%	0%	0%

- W zakresie przeciwdziałania przemocy domowej mieszkańcy za najskuteczniejsze działania uznali: szybszą reakcję służb i instytucji (79%), zaostrzenie kar dla osób stosujących przemoc (75%), edukację społeczeństwa (54%), łatwiejszy dostęp do psychologa, prawnika lub terapeuty (46%), zwiększenie niezależności finansowej kobiet (29%), poprawę sytuacji materialnej rodzin (17%) oraz lepszą informację o miejscach, w których można uzyskać pomoc (17%).

- Respondenci otrzymali również sześć stwierdzeń dotyczących wychowania dzieci, z którymi mogli się zgodzić bądź nie. Stwierdzenie „Aby prawidłowo wychować dziecko, należy od czasu do czasu dawać klapsa" spotkało się z dezaprobatą – 92% mieszkańców nie zgodziło się z takim poglądem. Łącznie 96% badanych zdecydowanie nie zgadza się ze stwierdzeniem, że stosowanie kar fizycznych hartuje dziecko i pozwala mu lepiej radzić sobie w przyszłości. 71% respondentów uważa, że kary fizyczne powinny być prawnie zakazane. Z kolei stwierdzenie „Dziecko powinno bać się rodziców, wtedy łatwiej o posłuszeństwo i szacunek" spotkało się z negacją 83% badanych. 67% respondentów nie zgadza się również ze stwierdzeniem, że łagodne kary fizyczne nie są przemocą domową. Według 80% badanych bicie dziecka jest oznaką bezradności rodziców.

Czy zgadza się Pan/Pani z poniższymi twierdzeniami dotyczącymi wychowania dzieci?	***Zdecydowanie zgadzam się***	***Raczej zgadzam się***	***Raczej nie zgadzam się***	***Zdecydowanie nie zgadzam się***

	% odp.	*% odp.*	*% odp.*	*% odp.*
Aby prawidłowo wychować dziecko, należy od czasu do czasu dawać klapsa.	8%	0%	17%	75%
Dziecko powinno bać się rodziców, wtedy łatwiej o posłuszeństwo i szacunek.	4%	13%	13%	70%
Stosowanie kar fizycznych powinno być zakazane prawem.	54%	17%	21%	8%
Kary fizyczne hartują dziecko i pozwalają mu lepiej radzić sobie w przyszłości.	0%	4%	29%	67%
Łagodne kary fizyczne nie są przemocą domową.	8%	25%	13%	54%
Bicie dziecka jest oznaką bezradności rodziców.	67%	13%	16%	4%

5.3. Podsumowanie badań w obszarze przemoc – uczniowie

Wyniki badania wśród uczniów odnoszą się do ich poczucia bezpieczeństwa, doświadczeń związanych z przemocą rówieśniczą i domową, a także sposobów reagowania na sytuacje przemocowe i poszukiwania wsparcia. Poniżej przedstawiono wyniki badania.

- 44% uczniów deklaruje, że czuje się w swojej klasie bardzo dobrze, a kolejne 44% – raczej dobrze, co wskazuje na ogólnie pozytywny poziom komfortu. 12% badanych czuje się w klasie raczej źle lub bardzo źle i chciałoby ją zmienić.
- 88% uczniów zdecydowanie lub raczej zgadza się ze stwierdzeniem, że czuje się bezpiecznie w swojej szkole i może uczęszczać do niej bez obaw. Odmienne zdanie wyraziło 12% badanych, wskazując odpowiedzi „raczej nie" lub „zdecydowanie nie".
- 15% uczniów deklaruje, że w szkole są osoby, których się boją.
- 10% badanych uważa, że w szkole funkcjonuje zwyczaj prześladowania i straszenia najmłodszych uczniów, określany jako „kocenie". 53% uczniów nie potrafiło jednoznacznie odpowiedzieć na to pytanie.
- Oceniając własne zachowanie w szkole, uczniowie najczęściej wskazywali odpowiedzi pozytywne: 33% określiło swoje zachowanie jako wzorowe, 38% jako bardzo dobre, a 18% jako dobre. 7% badanych wskazało odpowiedź „poprawne", 1% – „nieodpowiednie", natomiast 3% oceniło swoje zachowanie jako naganne.
- 75% uczniów ma w swojej klasie lub szkole przynajmniej jedną osobę, której może zwierzyć się ze swoich trudności.
- Wśród zachowań będących przejawami przemocy rówieśniczej najczęściej wskazywano wyśmiewanie i przezywanie – 17% uczniów deklaruje, że sytuacje te mają miejsce

codziennie, 22% – kilka razy w tygodniu, a 26% – kilka razy w miesiącu. Często wskazywano również obgadywanie za plecami – odpowiednio 27%, 16% i 26%. Kolejnym problemem jest unikanie, ignorowanie i wykluczanie z grupy – 19% wskazało odpowiedź „codziennie", 14% „kilka razy w tygodniu", a 16% „kilka razy w miesiącu". W odniesieniu do kopania i bicia odpowiedzi „codziennie", „kilka razy w tygodniu" i „kilka razy w miesiącu" wskazało odpowiednio 10%, 8% i 16% uczniów. Na pytanie, kto częściej dopuszcza się takich zachowań, 30% wskazało chłopców, 4% dziewczęta, 32% zarówno chłopców, jak i dziewczęta, natomiast dla 33% badanych trudno było wskazać jednoznaczną odpowiedź.

Jak często poniższe sytuacje zdarzają się w Twojej szkole?	***Codziennie***	***Kilka razy w tygodniu***	***Kilka razy w miesiącu***	***Kilka razy w roku***	***Nigdy***
	% odp.	***% odp.***	***% odp.***	***% odp.***	***% odp.***
Wyśmiewanie kogoś, przezywanie	17%	22%	26%	12%	23%
Obgadywanie za plecami	27%	16%	26%	10%	21%
Unikanie, ignorowanie. wykluczanie z grupy	19%	14%	16%	26%	25%
Grożenie komuś, szantażowanie	8%	5%	5%	26%	56%
Kopanie, bicie	10%	8%	16%	16%	50%
Zabieranie pieniędzy lub rzeczy	4%	1%	11%	11%	73%
Wandalizm – niszczenie rzeczy uczniów lub rzeczy należących do szkoły	4%	3%	5%	37%	51%

- 58% uczniów deklaruje, że nigdy nie zdarzyło się, aby zostali kopnięci, przezywani lub uderzeni. Przeciwnego zdania jest 42% ankietowanych. 18% uczniów deklaruje doświadczenie przemocy fizycznej w szkole, a 40% – przemocy psychicznej.
- Najczęściej wskazywanym momentem występowania przemocy były przerwy (56%), a następnie czas po lekcjach (14%).
- Wśród przyczyn zachowań agresywnych uczniowie najczęściej wskazywali potrzebę zdobycia respektu (32%). Po 30% badanych uznało, że agresywne zachowania mogą wynikać z braku świadomości, że sprawiają one innym przykrość, oraz z braku konsekwencji za takie zachowanie. 25% uczniów uważa, że agresja może służyć osiąganiu

własnych celów, 23% wiąże ją z niewłaściwym wychowaniem przez rodziców, a 16% z chęcią poniżania innych osób. Odpowiedź „inne" zaznaczyło 5% badanych. Uzyskane wyniki wskazują, że uczniowie dostrzegają różnorodne przyczyny agresji, związane zarówno z relacjami rówieśniczymi i potrzebą uznania, jak i z brakiem świadomości konsekwencji własnego zachowania czy brakiem odpowiedzialności za nie. Wskazuje to na potrzebę prowadzenia działań wychowawczych i profilaktycznych ukierunkowanych na rozwijanie empatii, konstruktywne rozwiązywanie konfliktów oraz odpowiedzialność za własne zachowanie.

- W sytuacji, gdyby uczniowie byli świadkami bójki na szkolnym korytarzu, 42% zadeklarowało, że przyglądałoby się zdarzeniu, dopingowało uczestników lub nagrywało je telefonem. Sytuację zgłosiłoby nauczycielowi 25% badanych, a 23% próbowałoby rozdzielić bijących się uczniów.
- Zdaniem 49% uczniów problem przemocy w szkole można ograniczać poprzez sprawiedliwe karanie osób dopuszczających się przemocy. 29% wskazało zajęcia sportowe jako sposób na odreagowanie negatywnych emocji, 25% – konsekwentne reagowanie szkoły wobec uczniów stosujących przemoc, 21% – spotkania z pedagogiem lub psychologiem, a 18% – zainstalowanie kamer na szkolnych korytarzach. 14% uczniów uznało, że pomocne może być również nieodpowiadanie na zaczepki.
- W przypadku doświadczenia przemocy uczniowie najczęściej zwróciliby się do przyjaciela (44%) lub rodziców (42%). Następnie wskazywano wychowawcę (29%), pedagoga lub psychologa szkolnego (16%) oraz dyrektora szkoły (4%). 15% uczniów deklaruje, że nie powiedziałoby nikomu o takiej sytuacji.

- 22% uczniów ma lub miało doświadczenia związane z przemocą domową, natomiast 7% deklaruje, że raczej nie czuje się w swoim domu całkowicie bezpiecznie.
- Wśród rodzajów przemocy, których uczniowie doświadczali w domu, najczęściej wskazywano przemoc psychiczną (16%) oraz przemoc fizyczną (8%).
- 22% uczniów potwierdza, że zna osoby doświadczające przemocy domowej, natomiast 26% nie ma pewności, ale podejrzewa, że takie osoby zna.
- 29% uczniów deklaruje, że dość często otrzymywało wiadomości zawierające obelgi, a 31% wskazuje, że ich prywatna wiadomość była często udostępniana innej osobie. 26% badanych deklaruje, że w Internecie publikowano ośmieszające ich filmiki lub zdjęcia.

Czy Ty lub ktoś z Twojej szkoły zetknął się z wymienionymi zachowaniami w Internecie?	***Bardzo często***	***Czasami***	***Raczej rzadko***	***Nigdy***
	% odp.	***% odp.***	***% odp.***	***% odp.***
Udostępnienie mojej prywatnej wiadomości innej osobie	12%	19%	25%	44%
Podszywanie się pode mnie w Internecie lub inne osoby ze szkoły	4%	12%	18%	66%
Włamanie na konto np. w serwisie społecznościowym	1%	7%	18%	74%
Otrzymywanie wiadomości z groźbami lub szantażem	4%	5%	18%	73%
Otrzymywanie wiadomości z wyzwiskami, obelgami	7%	22%	22%	49%
Publikowanie w Internecie filmików/zdjęć, które ośmieszają mnie lub inne osoby ze szkoły Otrzymywanie złośliwych komentarzy („hejt”)	10%	16%	16%	58%

- 83% uczniów ocenia swoje relacje z rodzicami lub opiekunami jako bardzo dobre lub raczej dobre. Podobnie oceniane są relacje z nauczycielami – 93% badanych określa je jako bardzo dobre lub dobre.
- 76% uczniów chciałoby podzielić się swoimi wątpliwościami dotyczącymi przeżywanego problemu z rodzicami.

5.4. Wnioski ogólne

Wyniki badania wskazują, że **przemoc domowa, rówieśnicza oraz cyberprzemoc są obecne w lokalnym środowisku i wymagają dalszych, systematycznych działań profilaktycznych, edukacyjnych i pomocowych**. Jednocześnie wyniki pokazują, że zarówno

mieszkańcy, jak i uczniowie w wielu obszarach prezentują postawy sprzyjające przeciwdziałaniu przemocy, dostrzegają jej negatywne konsekwencje oraz potrzebę odpowiedniego reagowania na sytuacje problemowe.

Wśród mieszkańców zwraca uwagę skala osobistych doświadczeń przemocy. **42% badanych** zadeklarowało, że doświadczyło przemocy ze strony członka rodziny, przy czym jedynie **10% z tych osób zwróciło się o pomoc**. Najczęściej wskazywaną formą przemocy była przemoc psychiczna, następnie fizyczna, ekonomiczna oraz zaniedbanie. Jednocześnie część mieszkańców nadal wiąże występowanie przemocy domowej przede wszystkim z alkoholem, co wskazuje na potrzebę dalszej edukacji dotyczącej rzeczywistych mechanizmów powstawania i utrzymywania się przemocy oraz możliwości uzyskania specjalistycznej pomocy.

Wyniki dotyczące uczniów pokazują, że **większość badanych dobrze funkcjonuje w środowisku szkolnym**, czuje się bezpiecznie w szkole oraz pozytywnie ocenia relacje z rodzicami i nauczycielami. Jednocześnie występują zachowania wskazujące na obecność przemocy rówieśniczej, w tym wyśmiewania, przezywania, obgadywania, wykluczania z grupy, a także przemocy fizycznej i psychicznej. **42% uczniów** deklaruje, że zdarzyło się, aby zostali kopnięci, przezywani lub uderzeni. Ponadto **22% uczniów** ma lub miało doświadczenia związane z przemocą domową, a część badanych wskazuje również na doświadczenia związane z cyberprzemocą.

Istotnym obszarem pozostaje również **sposób reagowania na przemoc**. Część uczniów deklaruje, że w sytuacji bójki mogłaby przyglądać się zdarzeniu, dopingować uczestników lub nagrywać je telefonem, natomiast nie wszyscy wskazują osoby dorosłe jako pierwsze źródło pomocy. Wskazuje to na potrzebę dalszego rozwijania umiejętności rozpoznawania przemocy, reagowania na nią oraz korzystania z dostępnych form wsparcia.

Całościowa analiza wyników wskazuje zatem na potrzebę **wieloaspektowego podejścia do profilaktyki przemocy**, obejmującego zarówno działania skierowane do osób bezpośrednio doświadczających przemocy, jak i do świadków takich sytuacji oraz całej społeczności lokalnej. Szczególne znaczenie ma zwiększanie wiedzy o dostępnych formach pomocy, rozwijanie umiejętności właściwego reagowania na przemoc, wzmacnianie kompetencji społecznych i wychowawczych oraz przeciwdziałanie stereotypom i przekonaniom mogącym utrudniać rozpoznawanie problemu.

Ważnym elementem działań powinno być również **wzmacnianie rodziny, szkoły i instytucji lokalnych jako środowisk wspierających dzieci i młodzież**. Pozytywne relacje uczniów z rodzicami, opiekunami i nauczycielami stanowią istotny zasób, który warto

wykorzystywać w działaniach profilaktycznych. Jednocześnie konieczne jest tworzenie warunków, w których osoby doświadczające przemocy będą mogły **łatwiej rozpoznać problem, uzyskać wsparcie oraz bezpiecznie zgłosić sytuację odpowiednim osobom i instytucjom**.

Wnioski z badania uzasadniają więc **kontynuowanie i rozwijanie działań profilaktycznych, edukacyjnych, interwencyjnych i pomocowych**, ze szczególnym uwzględnieniem przeciwdziałania przemocy domowej, przemocy rówieśniczej i cyberprzemocy, wzmacniania kompetencji wychowawczych oraz budowania świadomości i odpowiedzialności całej społeczności lokalnej.

Rozdział VI.

Analiza SWOT

Analiza SWOT stanowi jedno z narzędzi wykorzystywanych do oceny sytuacji w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej na terenie Gminy Miejskiej Hel. Jej celem jest identyfikacja zasobów lokalnego systemu wsparcia, określenie obszarów wymagających dalszych działań oraz wskazanie czynników, które mogą wpływać na skuteczność realizacji zadań w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej.

Analiza została opracowana na podstawie danych statystycznych, informacji przekazanych przez instytucje realizujące zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej oraz wyników diagnozy lokalnych zagrożeń społecznych. Pozwala ona na uporządkowanie najważniejszych uwarunkowań wpływających na skalę i charakter zjawiska przemocy domowej oraz ocenę możliwości prowadzenia skutecznych działań profilaktycznych, interwencyjnych i pomocowych.

W analizie wyróżniono cztery obszary: mocne strony i słabe strony, odnoszące się do wewnętrznych uwarunkowań funkcjonowania lokalnego systemu przeciwdziałania przemocy domowej, a także szanse i zagrożenia wynikające z czynników zewnętrznych, które mogą wpływać na realizację działań podejmowanych przez gminę i współpracujące instytucje.

Przedstawiona analiza SWOT stanowi podstawę do wyznaczenia celów, kierunków działań oraz zadań ujętych w niniejszym Programie.

Analiza SWOT	
Mocne strony	• Istniejący i funkcjonujący lokalny system reagowania na przemoc domową – w Gminie działa Zespół Interdyscyplinarny, prowadzone są procedury „Niebieskie Karty”, a sprawy są obejmowane działaniami diagnostycznymi i pomocowymi, co tworzy podstawę do dalszego rozwoju systemu. • Doświadczenie instytucjonalne w pracy z przypadkami przemocy – działania ZI obejmują nie tylko osoby doświadczające przemocy, ale również osoby ją stosujące, a system ma doświadczenie w kierowaniu do programu korekcyjno-edukacyjnego. • Przygotowanie kadrowe i organizacyjne MOPS – pracownicy posiadają doświadczenie i szkolenia związane z procedurą „Niebieskie Karty”.

	• Relatywnie silne zasoby relacyjne dzieci i młodzieży – większość badanych uczniów deklaruje dobre relacje z rodzicami i nauczycielami oraz wskazuje osoby, do których może zwrócić się w sytuacji problemowej. • Wysoki poziom społecznej dezaprobaty wobec przemocy – mieszkańcy w zdecydowanej większości odrzucają przekonania usprawiedliwiające przemoc, w tym traktowanie jej jako „sprawy prywatnej" czy uzależnianie jej rozpoznania od widocznych obrażeń. • Świadomość potrzeby reagowania i pomocy – mieszkańcy dostrzegają potrzebę szybszej reakcji, edukacji oraz zwiększenia dostępności pomocy specjalistycznej, co tworzy korzystne warunki dla działań profilaktycznych i edukacyjnych.
Słabe strony	• Duża zależność systemu od zgłoszeń policyjnych – w 2024 r. wszystkie procedury „Niebieskie Karty" zostały wszczęte przez Policję, przy braku wszczęć przez MOPS, ochronę zdrowia, oświatę i inne podmioty. • Znaczna luka pomiędzy doświadczeniem przemocy a korzystaniem z pomocy – w badaniu mieszkańców część respondentów deklarowała własne doświadczenia przemocy ze strony członka rodziny, natomiast tylko niewielka część osób w tej grupie szukała pomocy. • Niewystarczająca dostępność specjalistycznego wsparcia – diagnoza wskazuje na ograniczony dostęp do pomocy psychologicznej, terapeutycznej, prawnej i kryzysowej, co ogranicza możliwość szybkiego kierowania osób i rodzin do adekwatnych form pomocy. • Niewystarczająca gotowość młodzieży do właściwego reagowania na przemoc rówieśniczą – część uczniów deklaruje obserwowanie, nagrywanie lub kibicowanie sytuacjom przemocy zamiast zgłoszenia zdarzenia lub podjęcia bezpiecznej reakcji. • Utrzymująca się tendencja do wiązania przemocy przede wszystkim z alkoholem – mimo wysokiej ogólnej świadomości

	problemu mieszkańcy często wskazują alkohol jako podstawową przyczynę przemocy, co może ograniczać rozpoznawanie przemocy występującej również bez tego czynnika. • Niedostateczne wykorzystanie wszystkich miejsc pierwszego kontaktu z osobą doświadczającą przemocy – dane wskazują na potrzebę silniejszego włączania oświaty, ochrony zdrowia i pomocy społecznej w rozpoznawanie problemu, szczególnie na jego wcześniejszych etapach. • Utrzymujący się spadek liczby mieszkańców oraz niekorzystna struktura wieku ludności.
Szanse	• Rozszerzenie lokalnej sieci specjalistycznego wsparcia poprzez rozwój współpracy z psychologami, terapeutami, prawnikami i podmiotami prowadzącymi pomoc kryzysową. • Wzmocnienie roli szkoły w profilaktyce i wczesnym rozpoznawaniu problemu – szkoła jest środowiskiem, w którym występują zarówno zachowania przemocowe, jak i istnieją relacje z dorosłymi, które mogą ułatwiać ujawnianie problemów. • Wykorzystanie pozytywnych relacji rodzinnych i szkolnych jako zasobu ochronnego – rozwijanie programów wzmacniających komunikację, umiejętność proszenia o pomoc i reagowania na przemoc może opierać się na istniejących już relacjach dzieci z rodzicami i nauczycielami. • Skoncentrowanie profilaktyki na świadkach przemocy – dane dotyczące reakcji młodzieży pokazują możliwość rozwijania kompetencji nie tylko osób doświadczających przemocy, ale również osób, które ją obserwują. • Rozwój edukacji dotyczącej rzeczywistych mechanizmów przemocy – istniejąca nieakceptacja przemocy może stanowić punkt wyjścia do pogłębienia wiedzy o jej formach, przyczynach, cyklu oraz możliwościach uzyskania pomocy. • Silniejsze wykorzystanie współpracy międzyinstytucjonalnej do działań profilaktycznych, a nie wyłącznie do reagowania na już ujawnione przypadki, szczególnie w obszarze dzieci i młodzieży.

Zagrożenia	• Utrzymywanie się zjawiska przemocy poza systemem formalnej pomocy wskutek nieujawniania przemocy, rezygnowania z poszukiwania pomocy oraz wycofywania zgłoszeń. Badanie mieszkańców wskazuje na częste postrzeganie takiego zjawiska jako problemu występującego w praktyce. • Ryzyko utrwalania przemocy w środowisku dzieci i młodzieży – diagnoza potwierdza występowanie przemocy domowej, rówieśniczej i cyberprzemocy, co wskazuje na możliwość przenikania się różnych środowisk i form zachowań przemocowych. • Bierność świadków przemocy może ograniczać skuteczność działań ochronnych, szczególnie w środowisku rówieśniczym, gdzie reakcja otoczenia może wpływać na utrwalanie zachowań przemocowych. • Postrzeganie procedur i postępowań jako długotrwałych lub nieskutecznych może osłabiać motywację do zgłaszania przemocy i korzystania z systemu pomocy; jest to element wskazany przez respondentów badania jako istotna bariera. • Ograniczona dostępność specjalistycznych usług poza podstawowym systemem pomocy może utrudniać szybkie zapewnienie adekwatnego wsparcia w przypadkach wymagających terapii, pomocy kryzysowej lub specjalistycznej pracy z rodziną. • Rozwój przemocy w środowisku cyfrowym zwiększa złożoność działań profilaktycznych i wymaga reagowania również na zachowania, które nie są ograniczone do bezpośrednich kontaktów rówieśniczych.

Rozdział VII.
Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej dla Gminy Miejskiej Hel na lata 2027–2031

7.1. Adresaci Programu

Program skierowany jest do wszystkich mieszkańców Gminy Miejskiej Hel, ze szczególnym uwzględnieniem osób i podmiotów związanych z przeciwdziałaniem przemocy domowej. Adresatami Programu są w szczególności:

- osoby doznające przemocy domowej,
- osoby zagrożone przemocą domową,
- osoby stosujące przemoc domową,
- świadkowie przemocy domowej,
- dzieci i młodzież, w szczególności wychowujące się w rodzinach zagrożonych przemocą domową,
- rodziny doświadczające trudności opiekuńczo-wychowawczych oraz sytuacji kryzysowych,
- przedstawiciele instytucji, służb i organizacji realizujących zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej.

7.2. Realizatorzy Programu

Realizatorami Gminnego Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej dla Gminy Miejskiej Hel na lata 2027 – 2031 są:

- Burmistrz ;
- Rada Miasta ;
- Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej;
- Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych;
- Zespół Interdyscyplinarny;
- Sąd Rejonowy;
- Prokuratura Rejonowa;
- Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej;
- Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie;
- Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna;

- organizacje pozarządowe;
- Policja;
- placówki oświatowe i świetlice.

7.3. Cele i zadania Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej – Harmonogram

Cel główny Programu

Ograniczenie zjawiska przemocy domowej na terenie Gminy Miejskiej Hel poprzez rozwijanie skutecznego systemu profilaktyki, wsparcia i interwencji, a także wzmacnianie bezpieczeństwa oraz jakości życia mieszkańców.

Realizacja celu głównego Programu opiera się na współpracy instytucji, służb i podmiotów działających na rzecz przeciwdziałania przemocy domowej oraz wspierania rodzin znajdujących się w trudnej sytuacji życiowej. Istotnym elementem działań jest rozwijanie lokalnego systemu pomocy, zwiększanie dostępności wsparcia specjalistycznego oraz podejmowanie działań profilaktycznych i edukacyjnych skierowanych do mieszkańców gminy.

Program zakłada również wzmacnianie świadomości społecznej w zakresie rozpoznawania przemocy domowej, reagowania na sytuacje zagrożenia oraz promowania postaw opartych na wzajemnym szacunku, odpowiedzialności i bezpieczeństwie. Podejmowane działania mają służyć ochronie osób doznających przemocy, ograniczaniu zachowań przemocowych oraz budowaniu spójnego systemu współpracy pomiędzy instytucjami i społecznością lokalną.

W dalszej części Programu przedstawiono cele szczegółowe wraz z kierunkami działań, wskaźnikami realizacji oraz podmiotami odpowiedzialnymi za realizację i współpracę przy wdrażaniu zaplanowanych działań.

CEL SZCZEGÓŁOWY 1

Zapewnienie kompleksowego wsparcia i ochrony osobom doznającym przemocy domowej oraz rodzinom znajdującym się w sytuacji kryzysowej	
Kierunki działań:	• Zapewnienie szybkiego dostępu do pierwszej informacji, konsultacji i pomocy po ujawnieniu przemocy domowej. • Opracowywanie i realizacja indywidualnych planów pomocy dla osób i rodzin wymagających wsparcia. • Zapewnienie pomocy psychologicznej, prawnej, terapeutycznej, pedagogicznej i socjalnej adekwatnej do rozpoznanych potrzeb. • Monitorowanie sytuacji rodzin objętych pomocą oraz reagowanie na sygnały wskazujące na możliwość ponownego występowania przemocy. • Podejmowanie działań służących zapewnieniu bezpieczeństwa osobom doznającym przemocy, w tym kierowanie do pomocy kryzysowej i miejsc zapewniających schronienie. • Udzielanie pomocy materialnej i rzeczowej osobom i rodzinom, których sytuacja życiowa jest związana ze skutkami przemocy. • Wspieranie dzieci i młodzieży doświadczających przemocy lub będących świadkami przemocy domowej. • Wspieranie osób doznających przemocy w odzyskiwaniu samodzielności społecznej i ekonomicznej. • Zapewnienie informacji o prawach osób doznających przemocy, możliwościach uzyskania pomocy oraz dostępnych formach wsparcia. • Utrzymywanie kontaktu z osobą korzystającą z pomocy także po zakończeniu procedury, w zakresie wynikającym z rozpoznanych potrzeb.
Wskaźniki:	• liczba osób i rodzin objętych pomocą i wsparciem; • liczba udzielonych konsultacji i porad; • liczba opracowanych indywidualnych planów pomocy; • liczba osób skierowanych do specjalistycznych form wsparcia; • liczba rodzin objętych monitoringiem;

	• liczba dzieci objętych pomocą; • liczba udzielonych świadczeń materialnych i rzeczowych; • liczba działań podjętych w celu zapewnienia bezpieczeństwa.
Realizatorzy i partnerzy:	MOPS, Zespół Interdyscyplinarny, Policja, PCPR, placówki ochrony zdrowia, placówki oświatowe, MKRPA, organizacje pozarządowe, sądy i kuratorzy oraz inne podmioty właściwe do udzielania pomocy.
Termin realizacji:	2027–2031
CEL SZCZEGÓŁOWY 2 **Zwiększenie dostępności specjalistycznego wsparcia dla osób i rodzin dotkniętych przemocą domową.**	
Kierunki działań:	• Rozpoznawanie i aktualizowanie lokalnej sieci dostępnych usług specjalistycznych w zakresie pomocy psychologicznej, prawnej, terapeutycznej i kryzysowej. • Rozwijanie współpracy Gminy z podmiotami zewnętrznymi w celu zapewnienia mieszkańcom dostępu do specjalistów, których dostępność lokalnie jest ograniczona. • Organizowanie, w miarę dostępnych możliwości, dyżurów lub konsultacji specjalistycznych na terenie Gminy lub w formie zdalnej. • Zapewnienie sprawnych ścieżek kierowania do poradni psychologiczno-pedagogicznej, terapii rodzinnej, pomocy kryzysowej i poradnictwa prawnego. • Rozwijanie dostępu do specjalistycznej pomocy dla dzieci i młodzieży, w tym pomocy psychologicznej i terapeutycznej. • Współpraca z podmiotami świadczącymi pomoc osobom z problemem uzależnień, przy jednoczesnym traktowaniu przemocy domowej jako odrębnego problemu wymagającego własnych oddziaływań. • Podejmowanie działań zmierzających do ograniczenia barier organizacyjnych, finansowych i komunikacyjnych w korzystaniu ze specjalistycznej pomocy. • Informowanie mieszkańców i profesjonalistów o dostępnych

	formach wsparcia oraz zasadach kierowania do poszczególnych usług. • Okresowa ocena dostępności usług specjalistycznych i formułowanie rekomendacji dotyczących ich rozwoju.
Wskaźniki:	• liczba zawartych porozumień i nawiązanych form współpracy; • liczba dostępnych specjalistów i usług objętych lokalnym systemem kierowania; • liczba konsultacji specjalistycznych; • liczba osób skierowanych do specjalistów; • liczba dzieci i rodzin korzystających z pomocy specjalistycznej; • liczba działań ograniczających bariery w dostępie do pomocy; • liczba analiz dotyczących dostępności usług.
Realizatorzy i partnerzy:	Burmistrz Miasta, MOPS, Zespół Interdyscyplinarny, PCPR, poradnie specjalistyczne, placówki ochrony zdrowia, szkoły, organizacje pozarządowe i inni partnerzy posiadający kompetencje do świadczenia pomocy specjalistycznej.
Termin realizacji:	2027–2031
CEL SZCZEGÓŁOWY 3 Wzmocnienie profilaktyki i edukacji społecznej w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej oraz wzmacniania kompetencji wychowawczych.	
Kierunki działań:	• Prowadzenie cyklicznych działań informacyjnych dotyczących przemocy domowej, jej form, mechanizmów, skutków i możliwości uzyskania pomocy. • Przeciwdziałanie mitom i stereotypom dotyczącym przemocy, w szczególności przekonaniu, że jest ona sprawą prywatną, występuje wyłącznie w rodzinach z problemami lub musi pozostawiać widoczne ślady. • Upowszechnianie wiedzy o przemocy psychicznej, ekonomicznej, seksualnej, zaniedbaniu i przemocy z wykorzystaniem technologii cyfrowych. • Upowszechnianie wiedzy o prawach osób doznających przemocy oraz odpowiedzialności osób stosujących przemoc.

	• Organizowanie warsztatów dla rodziców i opiekunów dotyczących komunikacji, stawiania granic, rozwiązywania konfliktów i bezprzemocowych metod wychowawczych. • Prowadzenie działań dotyczących przeciwdziałania karom fizycznym i wzmacniania pozytywnych metod wychowawczych. • Promowanie reagowania świadków przemocy oraz bezpiecznych sposobów zgłaszania podejrzeń występowania przemocy. • Wspieranie lokalnych kampanii i inicjatyw społecznych promujących bezpieczeństwo, szacunek i odpowiedzialność za drugiego człowieka. • Wykorzystywanie stron internetowych, mediów społecznościowych, placówek publicznych, wydarzeń lokalnych i materiałów drukowanych do przekazywania informacji o pomocy. • Prowadzenie działań edukacyjnych kierowanych do kobiet i mężczyzn jako potencjalnych osób doznających i stosujących przemoc.
Wskaźniki:	• liczba kampanii i akcji informacyjnych; • liczba materiałów edukacyjnych i miejsc ich udostępnienia; • liczba warsztatów i spotkań; • liczba uczestników działań; • liczba działań dotyczących kompetencji wychowawczych; • liczba działań dotyczących reagowania świadków; • liczba działań przeciwdziałających stereotypom i karom fizycznym.
Realizatorzy i partnerzy:	MOPS, Zespół Interdyscyplinarny, szkoły i placówki oświatowe, Burmistrz Miasta, MKRPA, Policja, biblioteka, instytucje kultury, organizacje pozarządowe, specjaliści oraz inne podmioty prowadzące działania edukacyjne.
Termin realizacji:	2027–2031
CEL SZCZEGÓŁOWY 4	

Zwiększenie bezpieczeństwa dzieci i młodzieży oraz ograniczanie przemocy rówieśniczej i cyberprzemocy.	
Kierunki działań:	• Prowadzenie w szkołach systematycznych działań profilaktycznych dotyczących przemocy rówieśniczej, domowej i cyberprzemocy. • Rozwijanie u dzieci i młodzieży umiejętności rozpoznawania przemocy, reagowania na nią i korzystania z pomocy dorosłych. • Wzmacnianie kompetencji świadków przemocy, w tym bezpiecznego zgłaszania zdarzeń i przeciwdziałania bierności grupy. • Rozwijanie kompetencji emocjonalnych i społecznych, empatii, komunikacji i konstruktywnego rozwiązywania konfliktów. • Wzmacnianie dostępnych w szkole kanałów zgłaszania problemów i zapewnienie wiedzy o tym, do kogo uczeń może zwrócić się po pomoc. • Rozwijanie współpracy szkoły z rodzicami i opiekunami w zakresie bezpieczeństwa dzieci i reagowania na przemoc. • Podejmowanie działań odpowiadających na sytuacje szczególnie nasilone w środowisku szkolnym, w tym podczas przerw i w relacjach rówieśniczych. • Prowadzenie edukacji na temat bezpiecznego korzystania z Internetu, ochrony prywatności, hejtu, gróźb, szantażu i udostępniania materiałów bez zgody. • Zapewnianie dostępu do pedagoga, psychologa lub innych specjalistów dzieciom doświadczającym przemocy lub jej świadkom. • Włączanie dzieci i młodzieży w działania promujące kulturę szacunku i odpowiedzialności za bezpieczeństwo innych.
Wskaźniki:	• liczba programów profilaktycznych w szkołach; • liczba uczestników działań; • liczba działań dotyczących cyberprzemocy;

	• liczba działań dotyczących przemocy rówieśniczej; • liczba działań dla rodziców; • liczba uczniów korzystających z pomocy specjalistycznej; • wyniki ewaluacji działań profilaktycznych.
Realizatorzy i partnerzy:	Szkoły i placówki oświatowe, MOPS, Zespół Interdyscyplinarny, poradnia psychologiczno-pedagogiczna, Policja, psychologowie i pedagodzy, organizacje pozarządowe, rodzice i opiekunowie oraz inni specjaliści.
Termin realizacji:	2027–2031
CEL SZCZEGÓŁOWY 5 **Zwiększenie skuteczności wczesnego rozpoznawania przemocy i działań interwencyjnych poprzez rozwój współpracy międzyinstytucjonalnej.**	
Kierunki działań:	• Wzmacnianie roli podmiotów innych niż Policja w rozpoznawaniu sygnałów przemocy i kierowaniu osób do odpowiedniej pomocy. • Podnoszenie kompetencji pracowników pomocy społecznej, oświaty, ochrony zdrowia, Policji i innych podmiotów w zakresie rozpoznawania przemocy psychicznej, ekonomicznej i przemocy wobec dzieci. • Doskonalenie współpracy przy realizacji procedury „Niebieskie Karty” oraz sprawnego przekazywania informacji zgodnie z obowiązującymi przepisami. • Organizowanie regularnych spotkań roboczych Zespołu Interdyscyplinarnego i podmiotów współpracujących, ukierunkowanych na rozwiązywanie problemów i koordynację pomocy. • Opracowanie i stosowanie przejrzystych zasad kierowania osób i rodzin pomiędzy poszczególnymi podmiotami systemu pomocy. • Podejmowanie wspólnych działań w przypadkach wymagających udziału kilku służb lub specjalistów. • Analizowanie barier utrudniających zgłaszanie przemocy, korzystanie z pomocy i kontynuowanie współpracy z

	instytucjami. • Analizowanie przyczyn wycofywania zgłoszeń i wykorzystywanie wniosków do doskonalenia działań pomocowych i komunikacji z osobami doznającymi przemocy. • Organizowanie szkoleń i konsultacji międzyinstytucjonalnych oraz wymiany dobrych praktyk. • Rozwijanie współpracy lokalnego systemu z podmiotami powiatowymi i wojewódzkimi w sprawach wymagających specjalistycznego wsparcia.
Wskaźniki:	• liczba procedur „Niebieskie Karty" wszczętych przez poszczególne uprawnione podmioty; • liczba spotkań Zespołu Interdyscyplinarnego i grup diagnostyczno-pomocowych; • liczba wspólnych działań i konsultacji międzyinstytucjonalnych; • liczba szkoleń i uczestników; • liczba opracowanych lub zaktualizowanych ścieżek kierowania; • liczba działań wynikających z analizy barier i wycofywania zgłoszeń.
Realizatorzy i partnerzy:	Zespół Interdyscyplinarny, MOPS, Policja, placówki oświatowe, podmioty ochrony zdrowia, MKRPA, PCPR, poradnia psychologiczno-pedagogiczna, kuratorzy, organizacje pozarządowe i inne podmioty uczestniczące w systemie.
Termin realizacji:	2027–2031
CEL SZCZEGÓŁOWY 6 **Zwiększenie skuteczności oddziaływań wobec osób stosujących przemoc domową.**	
Kierunki działań:	• Prowadzenie działań motywujących osoby stosujące przemoc do podjęcia pracy nad zmianą zachowania. • Przekazywanie informacji o konsekwencjach stosowania przemocy oraz o dostępnych programach korekcyjno-edukacyjnych i psychologiczno-terapeutycznych.

	• Kierowanie osób stosujących przemoc do programów korekcyjno-edukacyjnych i psychologiczno-terapeutycznych prowadzonych przez uprawnione podmioty. • Monitorowanie udziału i – w miarę dostępnych danych – ukończenia programów oraz wykorzystywanie tych informacji w dalszej pracy z rodziną. • Rozwijanie współpracy z sądami, kuratorami i Policją w zakresie dostępnych oddziaływań wobec osób stosujących przemoc. • Kierowanie osób wymagających pomocy w związku z używaniem alkoholu lub innych substancji do właściwych form leczenia i wsparcia, przy jednoczesnym prowadzeniu odrębnych oddziaływań wobec przemocy. • Podejmowanie działań ukierunkowanych na ograniczenie ryzyka powtarzania zachowań przemocowych. • Upowszechnianie informacji o możliwościach uzyskania pomocy także wśród osób stosujących przemoc, w zakresie prowadzącym do zmiany zachowania i zaprzestania przemocy.
Wskaźniki:	• liczba osób objętych działaniami motywującymi; • liczba osób skierowanych do programów; • liczba osób uczestniczących w programach; • liczba osób, które ukończyły programy; • liczba działań podejmowanych wspólnie z sądami, kuratorami i Policją; • liczba osób skierowanych do leczenia lub pomocy w związku z problemem używania substancji.
Realizatorzy i partnerzy:	Zespół Interdyscyplinarny, MOPS, Policja, PCPR, sądy, kuratorzy sądowi, MKRPA, podmioty prowadzące programy korekcyjno-edukacyjne i psychologiczno-terapeutyczne, placówki ochrony zdrowia oraz organizacje pozarządowe.
Termin realizacji:	2027–2031
CEL SZCZEGÓŁOWY 7	

Wzmocnienie jakości i trwałości lokalnego systemu przeciwdziałania przemocy domowej poprzez rozwój kompetencji, zarządzanie informacją oraz stały monitoring Programu.	
Kierunki działań:	• Opracowanie i realizacja corocznego planu szkoleń dla członków Zespołu Interdyscyplinarnego, grup diagnostyczno-pomocowych oraz pracowników instytucji współpracujących. • Zapewnianie udziału kadry w szkoleniach dotyczących zmian prawnych, rozpoznawania przemocy, pracy z osobą doznającą przemocy i osobą stosującą przemoc oraz bezpieczeństwa dzieci. • Organizowanie konsultacji, narad i – w miarę możliwości – form wsparcia zawodowego dla osób bezpośrednio pracujących z rodzinami dotkniętymi przemocą. • Systematyczne gromadzenie i analizowanie danych dotyczących przemocy domowej, działań pomocowych, profilaktycznych i interwencyjnych. • Weryfikowanie adekwatności wskaźników i zakresu działań w świetle zmieniających się potrzeb mieszkańców. • Przeprowadzenie ewaluacji śródokresowej i końcowej Programu oraz opracowanie rekomendacji dla kolejnego okresu programowania. • Wykorzystywanie wyników monitoringu i ewaluacji do aktualizacji działań profilaktycznych, pomocowych i interwencyjnych. • Zapewnienie przejrzystej informacji publicznej o kierunkach Programu, jego realizacji i dostępnych formach pomocy.
Wskaźniki:	• liczba szkoleń i liczba uczestników; • liczba konsultacji i narad; • liczba corocznych analiz i sprawozdań; • liczba zaktualizowanych wskaźników lub działań; • przeprowadzenie ewaluacji śródokresowej; • przeprowadzenie ewaluacji końcowej; • liczba rekomendacji wdrożonych w trakcie realizacji

	Programu.
Realizatorzy i partnerzy:	MOPS, Zespół Interdyscyplinarny, Burmistrz Miasta, realizatorzy Programu i partnerzy zewnętrzni właściwi do prowadzenia szkoleń, ewaluacji i działań informacyjnych.
Termin realizacji:	2027–2031

7.4. Zakładane rezultaty

Realizacja Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej dla Gminy Miejskiej Hel na lata 2027–2031 powinna przyczynić się do wzmocnienia lokalnego systemu przeciwdziałania przemocy domowej, zwiększenia dostępności pomocy oraz poprawy możliwości szybkiego i adekwatnego reagowania na sytuacje zagrożenia. Zakładane rezultaty odnoszą się zarówno do osób bezpośrednio doświadczających przemocy, osób stosujących przemoc i świadków, jak również do całej społeczności lokalnej oraz instytucji zaangażowanych w realizację Programu.

Zakłada się osiągnięcie następujących rezultatów:

- zwiększenie dostępności osób doznających przemocy domowej do pomocy psychologicznej, prawnej, terapeutycznej, socjalnej i kryzysowej, adekwatnej do ich indywidualnej sytuacji;
- usprawnienie kierowania osób potrzebujących pomocy do odpowiednich specjalistów i placówek oraz poprawa ciągłości wsparcia udzielanego osobom i rodzinom dotkniętym przemocą;
- zwiększenie możliwości wcześniejszego rozpoznawania przemocy domowej, w szczególności poprzez aktywniejsze włączanie podmiotów mających bezpośredni kontakt z mieszkańcami, w tym placówek oświatowych, pomocy społecznej i ochrony zdrowia;
- poprawa współpracy pomiędzy instytucjami i służbami zaangażowanymi w przeciwdziałanie przemocy domowej oraz zwiększenie spójności podejmowanych przez nie działań;
- zwiększenie skuteczności działań podejmowanych w ramach procedury „Niebieskie Karty", w tym lepsze dostosowanie pomocy do sytuacji osób i rodzin objętych procedurą;
- zwiększenie wiedzy mieszkańców na temat przemocy domowej, jej form, mechanizmów, skutków oraz możliwości uzyskania pomocy;
- zwiększenie gotowości mieszkańców do reagowania na przypadki przemocy domowej oraz korzystania z dostępnych form pomocy;

- ograniczenie społecznej akceptacji dla zachowań przemocowych i utrzymujących się stereotypów dotyczących przemocy domowej, w tym przekonań ograniczających jej rozpoznawanie;
- zwiększenie świadomości dzieci i młodzieży w zakresie rozpoznawania przemocy, bezpieczeństwa, ochrony własnych granic oraz możliwości uzyskania pomocy;
- rozwijanie umiejętności dzieci i młodzieży w zakresie bezpiecznego reagowania na przemoc rówieśniczą, w tym zwiększenie znaczenia konstruktywnej reakcji świadków przemocy;
- zwiększenie działań profilaktycznych dotyczących przemocy rówieśniczej i cyberprzemocy oraz wzmocnienie kompetencji szkoły i rodziny jako środowisk ochronnych dla dzieci i młodzieży;
- zwiększenie kompetencji rodziców i opiekunów w zakresie komunikacji z dziećmi, rozwiązywania konfliktów, stosowania niewychowawczych metod przemocy oraz rozpoznawania sygnałów wskazujących na problemy dziecka;
- zwiększenie zakresu działań skierowanych do świadków przemocy oraz rozwijanie ich umiejętności w zakresie właściwego i bezpiecznego reagowania;
- zwiększenie liczby osób stosujących przemoc domową podejmujących działania ukierunkowane na zmianę zachowania, w tym korzystających z programów korekcyjno-edukacyjnych, psychologiczno-terapeutycznych lub innych adekwatnych form oddziaływania;
- zwiększenie skuteczności współpracy z podmiotami realizującymi programy dla osób stosujących przemoc oraz poprawa monitorowania ich udziału w tych działaniach;
- podniesienie kompetencji zawodowych przedstawicieli instytucji i służb realizujących zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej, w szczególności w zakresie rozpoznawania przemocy, prowadzenia interwencji oraz pracy z osobami doznającymi i stosującymi przemoc;
- zwiększenie wykorzystania danych dotyczących przemocy domowej do planowania, modyfikowania i doskonalenia lokalnych działań profilaktycznych, interwencyjnych i pomocowych;
- wzmocnienie trwałości i spójności lokalnego systemu przeciwdziałania przemocy domowej poprzez systematyczną współpracę międzyinstytucjonalną oraz regularną ocenę realizowanych działań;

- zwiększenie poczucia bezpieczeństwa osób i rodzin zagrożonych przemocą oraz stworzenie warunków sprzyjających wcześniejszemu ujawnianiu problemu i podejmowaniu działań pomocowych;
- ograniczenie negatywnych skutków przemocy domowej dla osób jej doświadczających, w szczególności dzieci i młodzieży, oraz poprawa warunków powrotu do stabilnego i bezpiecznego funkcjonowania.

7.5. Źródła finansowania

Źródłem finansowania działań przewidzianych w Programie Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej w Gminie Miejskiej Hel na lata 2027–2031 będą środki własne Gminy Miejskiej Hel, a także środki pozabudżetowe pozyskiwane z innych dostępnych źródeł finansowania.

7.6. Monitorowanie i sprawozdawczość realizacji Programu

Monitoring i ewaluacja Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej w Gminie Miejskiej Hel będą realizowane w sposób systematyczny i ciągły, co umożliwi bieżącą ocenę skuteczności podejmowanych działań oraz stopnia osiągania założonych celów. Proces ten obejmować będzie analizę działań profilaktycznych, edukacyjnych, interwencyjnych i pomocowych realizowanych na rzecz mieszkańców Gminy, a także ocenę ich adekwatności do występujących potrzeb społecznych.

Monitoring Programu, polegający na regularnym gromadzeniu i analizowaniu informacji dotyczących realizowanych działań, będzie prowadzony przy udziale członków Zespołu Interdyscyplinarnego oraz przedstawicieli służb i instytucji realizujących zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej. Realizatorzy Programu będą przekazywać informacje dotyczące podejmowanych działań oraz osiąganych rezultatów, zgodnie z zakresem realizowanych przez nich zadań.

Sprawozdanie z realizacji Programu przygotowuje Przewodniczący Zespołu Interdyscyplinarnego na podstawie informacji i danych przekazanych przez realizatorów Programu i przedstawia je Burmistrzowi Helu.

Ewaluacja Programu będzie dotyczyła zarówno liczby i zakresu realizowanych działań, jak i ich jakości oraz adekwatności do zidentyfikowanych potrzeb. Ocena realizacji Programu będzie prowadzona w okresie jego obowiązywania z wykorzystaniem danych ilościowych oraz informacji jakościowych przekazywanych przez członków Zespołu Interdyscyplinarnego i

przedstawicieli podmiotów uczestniczących w realizacji Programu. Wyniki monitoringu i ewaluacji będą uwzględniane w corocznych sprawozdaniach z realizacji Programu.

Po zakończeniu okresu obowiązywania Programu zostanie przygotowane podsumowanie jego realizacji, obejmujące ocenę stopnia osiągnięcia założonych celów i rezultatów oraz wnioski i rekomendacje dotyczące dalszych działań w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej.

Wnioski wynikające z monitoringu i ewaluacji będą wykorzystywane do doskonalenia lokalnego systemu przeciwdziałania przemocy domowej, wzmacniania współpracy pomiędzy instytucjami oraz lepszego dostosowania działań pomocowych, profilaktycznych i edukacyjnych do potrzeb mieszkańców Gminy.